

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. CLXXXIX. Pisaren. fideicommissi de Oliveriis. De eadem materia pertinentiæ fructuum inter gravatum & fideicommissarium; Et an restituantur fructus percepti in casu contraventionis, ac ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

de facto testator, vel nascituros, vel piam causam in patrimonio Urbis successorem habere voluit, ita successio tanquam universalis potius dicenda videtur omnium completiva.

At ulterius si posito eodem discursu de quo supra, ut bona primi testatoris donec per nativitatem jure obliquo vocati fiat casus substitutionis, dicuntur perseverare in dominio primò instituti, qui ad restitutionem sub certa conditione gravatus est, ergo interim etiam hæc bona veniebant sub nomine bonorum ipsius secundi testatoris, cum ita quamvis res solubilitate sua essent.

Discurrebam hæc, Tum ad insinuandum ita casum respectu istorum bonorum censerem posse honesta concordia dignum, Tum etiam ad insinuandum curi e-tem errorem seu abusum ita in coeca fide efformandi iudicium cum solis doctrinis seu auctoritatibus, non distinguendo casus in quibus loquantur, neque eorum fundamenta indagando, tam circa substantiam, quam fortius data etiam substantia, circa congruam, vel incongruam appellationem super qua frequentior error versari solet.

De puncto alimentorum disputato in Rota actum non fuit, Credebam tamen illum in proposito non intrare, cum ea quæ ex dispositione textus in l. 1. circa principium versic. sed si incertum ff. de ventre in possessionem mittendo & aliis habentur apud Surd. de alimentis tit. 1. quest. 3. num. 4. & per Rotam decis. 53. post Fenzon. ad Statut. cum quibus proceditur in ultima decisione ut supra edita, procedant favore eius, qui futurus successor speratur, sive ejus qui jam successione obtinuerit, ejusque possessor sit, sed ex testatoris iudicio interdicta sit perceptio fructuum, juxta casum de quo infra disc. 190. Secus autem in præsentibus possessor, tam in re, quam in spe posita directa vocatione nasciturus, à substitutione alienus erat, ejusque possessio ad solum titulum administrationis referenda veniebat, ideoque ad summum aliud prætendi non posse videbatur, nisi salarium pro labore administrationis quod tutori illud petenti ab initio deberi ac decernendum esse habetur apud Franch. decis. 122. ubi add. Bellon. jun. cons. 94. cum aliis per Zacchiam de salario quest. 87. Et generaliter de salario præstando administratori patrimonii vacantis plenè habetur apud Saldad. in Labyrinthi part. 3. cap. C. 9. atque hic pro meo iudicio videbatur melior magisque juridicus titulus cohonestativus perceptionis partis istorum fructuum, quam ille alimentorum verè improprius, ac propterea ex hoc laudavi concordiam.

PISAUREN.
FIDEICOMMISSI
DE OLIVERIIS

PRO

JO ANNE ANDREA OLIVERIO

CUM

PETRO ANTONIO FRATRE.

Responsum pro veritate.

De eadem materia pertinentiæ fructu-

um inter gravatum & fideicommissarium; Et an restituantur percepti in casu contraventionis fideicommissi pœnalis seu per rationem civilem aperiendi; Et de ratione eorumdem fructuum, contra superetationem, seu multiplicationem testatorem injuncto, quomodo ad quid obliget,

SVMMARIUM

- 1 **C**asus controversus.
- 2 Quod cadens à fideicommissis de rationem restituat etiam fructus.
- 3 Declaratur quando id procedat.
- 4 Quando mulier transendo ad secunda sua fructus.
- 5 Suscipiens onus faciendi investituram vel cum tenetur ad quanti incrementum fructuum, & idem si demandetur à restitutor.
- 6 Sub nomine bonorum hereditariarum ad vitam etiam, veniunt ea que ex investituram fructuum acquiri debuerunt.
- 7 Ad quam rationem fructus futuri investituram etiam debeant taxari, & quomodo.

DISC. CLXXXIX.

Retenta facti serie, de qua supra in hac causa d. 14. Cum testator Oliverio mandavit instituit & substituit, ut sola materiam fructuum bonorum hæreditariarum contenti aliam materiam etatem investire deberent in bona statim percipienda in hæreditatis augmentum, ac respectu quatuordecim feminis, atque juxta deducta dicta ad rationem Petrum Antonium ob superetationem teram primogenituram incompatibilem cadere ab ejus portione hujus fideicommissi, inde ex parte Joannis Andreæ fratris de primogenitura confultus sui Primò scilicet, an præterea Petrus Antonius teneretur ad restitutionem omnium fructuum perceptorum; Secundo, quatenus per quod factum non erat investituram fructuum juxta præceptum testatoris, an Joannes Antonius teneretur necum ad dictam restitutionem, sed etiam ad eorum fructuum perceptum fructus per viam superetationis, seu multiplicationis, ac si investituram factum esset; Etiam, quam rationem fructus calculandi essent.

Ad primum, ut ibi ac alibi in hac materia incompatibilitatis seu vacationis fideicommissi per rationem civilem habetur, respondi negative; Quatenus enim Paris. cons. 19. lib. 1. & alii sequaces, non locum esse restitutioni fructuum, quoties bonus fructus cadit ab hæreditate vel fideicommissis ob conditionem cognominis, ac insignium contra præceptum testatoris, quod ex ipsius vel legis dispositione præferret caducitatem ac mortem civilem, sed minus verius est contrarium, quoties contra non sit dolosa seu aliàs redoleat delictum ipsius testatoris; Sive quod procedat in conditionem eius quod adiectum est per viam conditionis, cuius defectus habeat vim retroractivam, sive fingat eum nunquam fuisse hæredem juxta conditionem inter dispositionem conditionalem vel conditionalem de qua disc. 154. Vel an agatur de hæreditate

re, vel re particulari, ut in proposito restitutionis fructuum medi temporis habemus in muliere transeunte ad secunda vota contra preceptum primi viri ex deductis per *Mantic. de conjectur. lib. 11. tit. 19. Franch. & add. dec. 174. & 131. Gregor. & adden. dec. 187. Merlin lib. 2. contror. 40. late Redenase. conf. 28. & habetur sub tit. de servitut. ad materiam ususfruct. & cum quibus terminis ac similibus procedere videntur Paris & sequaces.*

Sed malè quoties testatoris preceptum iam impletum est cum subsequente effectu assumptionis ac retentionis cognominis, & insignium, quorum desertio non proveniat à volutario spreto, & desertione, quæ restatoris offensam ac iniuriam cum nota ingratitudinis redoleat, sed provenit à iusta causa postmodum supervenita adsequendi maius emolumentum, Tunc enim ut supra in materia incompatibilitatis advertitur, non desunt volentes, ut ex præsumpta verisimili voluntate testatoris licetè contraveniri possit absque caducitatis incurfu Sed quando ex facti qualitate id recipiendum non sit, absolutum tamen videtur istam non culpofam seu non criminofam contraventionem aliud non operari nisi quamdam speciem mortis civilis facientem effectus mortis naturalis super obligatione restituendi hæreditatem vel fideicommissum ex nunc, non autem ut ex tunc.

Quoverò ad secundum quaesitum, dixi receptam esse conclusionem, de qua pluries sub tit. de usuris & interesse, ut suscipiens in se mandatum, seu curam investiendi pecuniam in effectus fructiferos, ac successivè fructus multiplicandi, si non adimpleat, teneatur loco damnorum & interesse ad totum id, quod aliàs perceptum esset seu percipi debuisset, si investmentum verè factum esset, idque non ratione usurarium, ac inore ob non solum, seu non datum, sed ob non factum, seu non adimpletum mandatum, ut in terminis susceptionis huiusmodi mandati faciendi multiplicum per contractum inter vivos habetur in *Romana multiplici decif. 81. par. 4. rec. tom. 2. & decif. 668. eadem par. 4. tom. 3. & latius in eadem tertio Novembris 1635 coram Pirovano, & 18. Martii 1654. coram Meltio ubi concordantes; Et de hærede, cui per testatorem tale onus iniunctum esset, late *Gravian. disp. 540. ubi etiam registratur Rotæ decisio impress. inter recentiores par. 2. decif. 682. pluries enunciata disc. præced. ac etiam habetur apud Dumozet. decif. 627. & in Romana pecuniaria 15 Junii 1665. coram Albergato, & frequenter.**

Dubitandi autem ratio solum in hac facti specie capere videbatur in eo quod testator loquutus esset de mereitate fructuum bonorum hereditarium, an scilicet intelligendum veniret solum de fructibus bonorum remansorum in hæreditate de tempore mortis, vel etiam esset habenda ratio superfœtationis seu fructuum qui percepti fuissent ex investmento, si illud sequutum fuisset; Et in hoc pariter respondi pro superfœtatione, quoniam posito, quod susceptum mandatum adimpletum fuisset, ac bona fructifera de facto cum fructibus bonorum hereditarium acquisita fuissent tunc eo ipso effecta dicebantur bona hæreditaria & hæreditati incorporata tanquam per speciem alluvionis, & consequenter eis convenit præceptum quod loquitur de bonis hæreditariis, ut late firmatur in specie apud *Gravian. de disp. 540 & in Rotæ decisione ibidem registrata, & repetita à dec. 682. par. 2. rec.*

Demùm quoad tertium quantitatis fructuum pro illorum liquidatione, dixi quaestionem esse magis facti quam iuris, siquidem juris regula seu præsumptio est, ut fructus bonorum stabiliu importat

re censeantur ad rationem quinque pro centenario, adeoat spatio annorum 20. fortem adæquent, juxta receptam gloss. in auct. perpetua Cod. de Sacrosanct. Eccles. de qua apud *Buratt. dec. 65 & 112. apud Dumozet. decif. 672. num. 9. & frequenter sub tit. de usuris, præsertim in Baren. census dis. 17. atque cum ista regula processum fuit in d. Romana multiplici; Verùm ut in d. Baren. & alibi pluries advertitur, ista est nuda juris præsumptio, absque dubio elidibilis ex contraria probatione seu veritate, quæ frequentius pendere solet ex morte regionis in hac materia vario, ideoque totum est potius facti quam juris etiam circa iudicis arbitrium pro moderatione temporis congrui ad inveniendum occasiones ac faciendum investimenta, quod pariter certam non habet regulam sed totum pendet ex facti qualitate.*

ROMANA PRIMOGENITURÆ DE BARIGIANIS

PRO

LÆLIO CARANDINO BARIGIANO

CVM

ANNA MARIA CARANDINA.

Causa decisus per Rotam pro Lælio.

An testatore mandante fructuum investimentum & multiplicum cum sola facultate concessa primo hæredi percipiendi quamdam summam quando ad certam ætatem pervenerit, talis permissio sit personalis, vel potius conveniat omnibus aliis substitutis, Et quatenus conveniat, An intelligendum sit cum eadem qualitate ætatis præscriptæ in primo hærede.

SUMMARIVM.

- 1 **F**acti series cum ratione dubitandi.
- 2 **R**esolutio cause.
- 3 **Q**uod primo institutus vel primo vocatus stare solet demonstrativè pro omnibus vocatis.
- 4 **E**t de qualitate adjecta primo, ut censeatur etiam aliis repetita.
- 5 **Q**uod in quaestione decidenda attendi debeat substantia voluntatis non autem formalitas verborum.
- 6 **P**ossessori fideicommissi, vel majoratus cui sit prohibita perceptio fructuum debentur alimenta qua debentur etiam illi, qui successionem sperat.
- 7 **D**e ratione, ob quam certa qualitas adiecta primo, conveniat vel non conveniat successoribus.
- 8 **Q**uod principaliter spectari debeat finis, seu effectus testatoris voluntatis.

DISC.